

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึง สภาพ ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดและเพื่อเปรียบเทียบสภาพ ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ในแต่ละภูมิภาค โดยดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ประธานศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้ที่ประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทน จำนวน 91 คน เลขานุการศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด 91 คน และหัวหน้าฝ่ายเผยแพร่วัฒนธรรม หรือเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่เผยแพร่วัฒนธรรมเป็นประจำ จำนวน 91 คน รวมทั้งสิ้น 273 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร จำแนกตามกลุ่มประชากรและศูนย์วัฒนธรรม

ภาค	จำนวนศูนย์วัฒนธรรม		จำนวนประชากร		
	จังหวัด	ประธาน	เลขานุการ	หัวหน้าฝ่ายเผยแพร่ฯ	รวม
เหนือ	16	16	16	16	48
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17	17	17	17	51
กลาง	25	25	25	25	75
ใต้	15	15	15	15	45
กทม.	18	18	18	18	54
รวม	91	91	91	91	273

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ประเมินค่า และแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด

ตอนที่ 2 สภาพ และความต้องการเกี่ยวกับสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด

2.1 การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด

2.2 การใช้และความต้องการเครื่องมือ หรืออุปกรณ์โสตทัศนศึกษาเพื่อการ
เผยแพร่วัฒนธรรม

2.3 การใช้และความต้องการ เกี่ยวกับสื่อในการเผยแพร่วัฒนธรรม

ตอนที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับสื่อในการเผยแพร่วัฒนธรรม ของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด
ซึ่งแบ่งออกเป็น

3.1 ปัญหาด้านการใช้

3.2 ปัญหาด้านการบำรุงรักษา

3.3 ปัญหาด้านงบประมาณ

3.4 ปัญหาด้านสถานที่

3.5 ปัญหาด้านบุคลากร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนของหน่วยงานระดับสูง
เกี่ยวกับการผลิตสื่อและการใช้สื่อ

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของการนำสื่อต่าง ๆ มาใช้ในการ
เผยแพร่วัฒนธรรมในอนาคต

4.3 ความคิดเห็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น โดยอาศัยหลักการและแนวคิดจาก
ผู้ปฏิบัติงานในด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม การค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร และวิทยานิพนธ์
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการปฏิบัติงานจริงในหน่วยงานวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยปฏิบัติงานอยู่ โดย
ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้คือ

1. ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาจากทฤษฎี เอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. นำมาสร้างข้อคำถาม แล้วตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาความสอดคล้อง
และครอบคลุมทฤษฎี ผลงานวิจัย และคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย เพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม แล้วนำไปแก้ไขตามคำแนะนำ
4. นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมและด้านภาษาศาสตร์ 4 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) สำนวนภาษา การสื่อความหมาย แล้วปรับแก้
5. นำร่างแบบสอบถามที่ปรับแก้แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับศูนย์วัฒนธรรมอำเภอซึ่งมีหน้าที่และโครงการดำเนินงานในทำนองเดียวกันกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด จำนวน 10 แห่ง ๗ ละ 3 คน โดยสุ่มตัวอย่างให้กระจายครอบคลุมทั่วทุกภูมิภาค เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเรื่องภาษาที่ใช้และลักษณะการกระจายของคำตอบ
6. นำแบบสอบถามไปใช้กับประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พร้อมทั้งส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรทางไปรษณีย์ และได้ติดตามโดยการเดินทางไปพบด้วยตนเอง โดยการโทรศัพท์ แล้วแต่กรณี และส่วนหนึ่งได้มอบให้กับกลุ่มประชากรจากศูนย์วัฒนธรรมทั่วประเทศ ซึ่งเดินทางมาร่วมประชุมที่กรุงเทพมหานคร รวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไปยังกลุ่มประชากร จำนวน 273 ชุด และใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 3 เดือน
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 190 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69.59 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 190 ชุด นำมาวิเคราะห์
 ในจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด 91 ศูนย์ ได้รับคืนมาจาก 67 ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ 73 ในจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังประธานศูนย์วัฒนธรรม หรือผู้ที่ประธานศูนย์วัฒนธรรมมอบหมายให้ทำหน้าที่แทน รวมทั้งสิ้น 91 ชุด ตอบกลับมาจำนวน 62 ชุด คิดเป็นร้อยละ 68 ในจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังเลขาธิการศูนย์วัฒนธรรม ทั้งสิ้น 91 ชุด ตอบกลับมาจำนวน 65 ชุด คิดเป็นร้อยละ 71 และในจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังหัวหน้าฝ่ายเผยแพร่วัฒนธรรมหรือเจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่เผยแพร่วัฒนธรรมเป็นประจำ ทั้งสิ้น 91 ชุด ตอบกลับมาจำนวน 63 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69 (ดูตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งออกไป และได้รับคืนมา จำแนกตามกลุ่มประชากรและคุณวุฒิธรรม

ภาค	จำนวนคุณวุฒิธรรม			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง											
				ประธานศูนย์ฯ			เลขานุการศูนย์ฯ			หัวหน้าฝ่ายเผยแพร่ฯ			รวม		
				จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	ร้อยละ			
	ที่ส่ง	ที่ตอบ		ที่ส่ง	ที่ตอบ		ที่ส่ง	ที่ตอบ		ที่ส่ง	ที่ตอบ		ที่ส่ง	ที่ตอบ	
เหนือ	16	11	68.75	16	10	62.50	16	11	68.75	16	10	62.50	48	42	78.50
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17	14	82.35	17	13	76.47	17	14	82.35	17	14	82.35	51	41	80.39
กลาง	25	17	68.00	25	16	64.00	25	17	68.00	25	16	64.00	75	49	65.33
ใต้	15	13	86.67	15	11	73.33	15	12	80.00	15	12	80.00	45	35	77.78
กทม.	18	12	66.67	18	12	66.67	18	11	61.11	18	11	61.11	54	34	62.96
รวม	91	67	73.63	91	62	68.13	91	65	71.43	91	63	69.23	273	190	69.59

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมา จำนวน 190 ชุด ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS-X ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด วิเคราะห์โดยการแจกแจงนับและหาค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามสภาพ ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด วิเคราะห์ข้อมูลโดย

2.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) จากแบบสอบถามแบบลำดับขั้นการจัดค่า ดังนี้

2.1.1 กิจกรรมเกี่ยวกับสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมที่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่คณะ 4 ระดับดังนี้

- 4 คะแนน สำหรับกิจกรรมที่ปฏิบัติมาก หรือตรงกับความเป็นจริงในระดับมาก
- 3 คะแนน สำหรับกิจกรรมที่ปฏิบัติปานกลาง หรือตรงกับความเป็นจริงในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน สำหรับกิจกรรมที่ปฏิบัติน้อย หรือตรงกับความเป็นจริงในระดับน้อย
- 1 คะแนน สำหรับกิจกรรมที่ไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่ตรงกับความเป็นจริงเลย

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง แปลความหมายตามเกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากิจกรรมนั้น ในปัจจุบันดำเนินการน้อยมาก หรือไม่ได้ดำเนินการเลย

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.50 ถึง 2.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากิจกรรมนั้น ในปัจจุบันดำเนินการน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50 ถึง 3.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากิจกรรมนั้น ในปัจจุบันดำเนินการปานกลาง

ค่าเฉลี่ยอยู่ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่ากิจกรรมนั้นในปัจจุบันดำเนินการมาก

2.1.2 ระดับการใช้และความต้องการ เครื่องมือหรืออุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่ใช้เพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ให้นำหนักคะแนนเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 4 คะแนน สำหรับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ปัจจุบันใช้มาก และมีความต้องการใช้มาก
- 3 คะแนน สำหรับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ปัจจุบันใช้ปานกลาง และมีความต้องการใช้ปานกลาง
- 2 คะแนน สำหรับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ปัจจุบันใช้น้อย และมีความต้องการใช้น้อย
- 1 คะแนน สำหรับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ปัจจุบันไม่ได้ใช้ และไม่ต้องการใช้เลย

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง แปลความหมายตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างใช้หรือต้องการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์นั้นน้อยมาก
- ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.50 ถึง 2.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างใช้หรือต้องการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์นั้นน้อย
- ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50 ถึง 3.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างใช้หรือต้องการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์นั้นปานกลาง
- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างใช้หรือต้องการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์นั้นมาก

2.1.3 ระดับการใช้และความต้องการใช้สื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ให้นำหนักคะแนนเป็น 4 ระดับดังนี้

- 4 คะแนนสำหรับสื่อที่ปัจจุบันใช้มาก และมีความต้องการใช้มาก
- 3 คะแนนสำหรับสื่อที่ปัจจุบันใช้ปานกลาง และมีความต้องการใช้ปานกลาง
- 2 คะแนนสำหรับสื่อที่ปัจจุบันใช้น้อย และมีความต้องการใช้น้อย
- 1 คะแนนสำหรับสื่อที่ปัจจุบันไม่ได้ใช้ และไม่ต้องการใช้เลย

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง แปลความหมาย ตามเกณฑ์ดัง
ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างใช้หรือต้องการใช้สื่อนั้นน้อยมาก
ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.50 ถึง 2.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างใช้หรือต้องการ
ใช้สื่อนั้นน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50 ถึง 3.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างใช้หรือต้องการ
ใช้สื่อนั้นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างใช้หรือต้องการใช้
สื่อนั้นมาก

2.1.4 ระดับปัญหาเกี่ยวกับสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรม
จังหวัด ให้นำหนักคะแนนเป็น 4 ระดับ ดังนี้

- 4 คะแนนสำหรับข้อความที่ เป็นปัญหามาก
- 3 คะแนนสำหรับข้อความที่ เป็นปัญหาปานกลาง
- 2 คะแนนสำหรับข้อความที่ เป็นปัญหาน้อย
- 1 คะแนนสำหรับข้อความที่ ไม่เป็นปัญหา

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง แปลความหมายตามเกณฑ์
ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าข้อความนั้นไม่
เป็นปัญหา

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.50 ถึง 2.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าข้อความ
นั้น เป็นปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.50 ถึง 3.49 หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าข้อความ
นั้น เป็นปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป หมายความว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าข้อความนั้นเป็น
ปัญหามาก

2.2 เปรียบเทียบการใช้และความคิดเห็นด้านความต้องการใช้ เครื่องมือหรืออุปกรณ์โสตทัศนศึกษา และสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด โดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test)

2.3 เปรียบเทียบ สภาพ ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ในแต่ละภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way analysis of Variance)

3. ส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)